

Elsäkerhet i SBS

Att vi ska vara trygga på båtklubben är en självklarhet. Därför finns det särskilda föreskrifter och rutiner kring verksamheten i stort och smått.

När det gäller elsäkerhet är det inte bara reglerna som har betydelse, utan det är också i de små sakerna som du som medlem kan göra båtklubben ännu tryggare. Här får du några tips kring elsäkerhet på båtklubben samt lite länkar om du vill läsa mer.

Har du som medlem frågor eller hittar något som ser konstigt ut kontakta omgående någon i styrelsen, vänta inte! Det kan rädda både egendom och liv !

Själva elanläggningen på båtklubben skiljer sig inte från andra. Den är byggd med samma höga krav på att installationen både utförs, inspekteras och godkänns av yrkespersoner med rätt kompetens och behörighet, så detta är en garanti för grundläggande elsäkerhet. De särskilda riskerna med el på just båtklubben har snarare att göra med rutiner och hur vi använder elen.

Viktigt att tänka på:

- ✓ Du kan inte se el, förrän det är för sent.
- ✓ Du kan inte känna lukten av el, förrän det är för sent.

Sladdar, sladdar, sladdar...

Skarvsladdar behövs. Men innebär också en fara. Därför är det bra att hålla koll på skarvsladdarna.

Slitaget på sådana sladdar kan vara högre på båtklubben än i hemmet på grund av regelbundna omflyttningar, man tappar material av misstag med mera. En skadad elsladd utgör en stor olycksrisk för oss alla. Den kan inte bara innebära att man får ström genom kroppen, det kan också bli en uppvärmning i sladden vilket leder till brand. Stora egendomsvärden kan då gå upp i rök bokstavligen talat och i värsta fall kan medlemmar också skadas.

Ta för vana att regelbundet trassla ut eventuella sladdhävror och inspektera de enskilda sladdarna så att de är intakta. Sladdar som inte används ska inte vara anslutna då det medför en onödig risk.

Vid minsta tecken på sprickor i sladdens ytterhölje eller glapp vid stickkontakten ska sladden kasseras! Tänk på att vissa sladdar kan innehålla elektronik och de ska därför inte kastas i soporna, utan lämnas till återvinning.

Lägg aldrig sladdar på marken så att fordon kan köra över dessa.

Elsäkerhet i SBS

Vad får jag göra på båtklubbens område?

I båtklubben är det styrelsen som är "Anläggningsägare". Det innebär att det är styrelsen och ytterst ordförande som är ansvarig för alla elinstallationer på klubben.

Det gäller både för befintliga och kommande installationer. Alla jobb på elanläggningen **skall** beslutas av styrelsen och genomföras av utbildade elektriker samt besiktas efteråt av vår besiktningsman. All dokumentation skall sparas i vårt arkiv (papper eller digitalt). Det är alltså **inte** tillåtet att själv utföra någon installation eller anlita en elektriker på eget bevåg för att utföra något arbete!

Detta är reglerat av de lagar och regler som gäller i Sverige för El.

Därför är det viktigt att INGA ändringar eller uppdateringar görs av medlemmarna i klubben av anläggningen. Alla ändringar i elanläggningen som upptäcks på klubbens område (i tex hallfack eller kring båtar oavsett sommar eller vintertid) kommer från och med nu (2024-11-07) demonteras på uppdrag av styrelsen och arbetet kommer att faktureras till den enskilde medlemmen som utfört detta. Innan detta dokument är publicerat har vi gjort en översyn och dokumentation av hur anläggningen ser ut för att det inte ska råda något tvivel om vad vi har godkänt och inte.

Vi gör även årligen besiktningar av anläggningen, vid ändringar samt vid behov för att säkerställa att vi har en god säkerhet i vår båtklubb.

Vad ska jag använda för sladdar och extrabelysning på båtklubben då?

Alla typer av sladdar som används i en utomhusmiljö måste vara avsedda för det.

Det innebär att kablar måste vara s.k. gummikabel som ofta är svart (andra färger finns också).

Oavsett om det är en skarvsladd med endast ett uttag eller en sladdvinda (se bild) så ska det finnas skyddslock som hindrar damm och fukt att komma in i dessa. Man brukar prata om IP klass. Det är två siffror som anger hur pass "skyddad" konstruktionen är mot damm och fukt. Damm och fukt kan orsaka kortslutning som i sin tur kan leda till elchock eller brand.

På klubben är vi i utemiljö vilket innebär att det är minst IP44 som gäller i hallfack och under presenningar.

Läs mer på Elsäkerhetsverkets hemsida:

[IP-klasser för märkning av fuktskydd | Elsäkerhetsverket \(elsakerhetsverket.se\)](https://elsakerhetsverket.se/ip-klasser-for-marckning-av-fuktskydd)

Med e-handeln från lågprisländer ökar risken för att man frestas att köpa billiga elektriska apparater som inte uppfyller våra europeiska säkerhetskrav.

Kontrollera att alla elektriska apparater är CE-märkta.

Kan jag koppla ihop flera sladdvindor om den jag har inte räcker fram ?

Nej, det är inte tillåtet eftersom det riskera att man överbelastar kablarna och det kan bli brand eller att de åldras med risk för elchock antingen då eller vid senare tillfälle.

Här behöver du skaffa dig en längre sladdvinda eller förlängningssladd.

Kan jag tillfälligt använda en vanlig skarvsladd eller grendosa som man har hemma inomhus?

Nej, det är absolut förbjudet. Upptäcks detta konfiskeras dessa av klubben.

Det är jobbigt med kablar som ligger överallt, kan jag fästa mina skarvsladdar i tex hallfacket?

Nej det är inte tillåtet. Skarvsladdar och sladdvindor ska vara lätta att ta bort vid en ev elfara och ingen del av dessa får fästas. Upptäcks detta konfiskeras dessa av klubben.

Det är mörkt i mitt hallfack/under presenningen och jag behöver extra belysning. Vad gäller ?

Elsäkerhet i SBS

Du får som medlem använda dig av s.k. sladdlampor (se bild nedan) men dessa får inte fästas permanent i någon av klubbens byggnader/strukturer.

När de inte används ska stickproppen dras ut av säkerhetsskäl.

Sladdlampor ska vara CE märkta och ha minst IP44 klass. Av både värmeskäl och elförbrukningsskäl är endast sladdlampor med LED tillåtna.

Du får inte fast montera någon form av extra lampor även om det är tillfälligt, upptäcks detta konfiskeras dessa av klubben.

Behöver du tips och råd om vad du ska köpa så kontakta styrelsen så hjälper vi dig såklart.

Elsäkerhet i SBS

Exempel på sladdvinda, förläggningskabel och grendosa för utomhusbruk

Grendosa för inomhusbruk (ej ok utomhus)

Exempel på sladdlampor för utomhusbruk

Elsäkerhet i SBS

Om olyckan är framme

Skulle du som medlem råka ut för en elolycka är det viktigt att uppsöka sjukhus omgående. Du ska inte köra själv även om du tycker att du mår bra. Är det en annan medlem så lämna inte medlemmen ensam. När du kommer till sjukhuset så kan du få frågan om det är hushållsel eller industriell. Det är tyvärr något som lever kvar inom sjukvården att det skulle vara skillnad. Det är **INGEN** skillnad. All el är farlig !

Uppsök omedelbart sjukvård om:

Du utsatts för en ljusbåge, eller fått ström genom kroppen
Att tänka på:
När elolycka inträffat ska du alltid uppsöka läkare, se till att du har sällskap med dig.
Lättare elolycka, ex "stöt" – uppsök vårdcentral eller närakut

Elolyckor:

Strömgenomgång

- när kroppen fungerar som strömledare, även en "stöt"

Ljusbågsolycka

- Överslag pga. kortslutning mot kroppen eller nära kroppen. Ljusbågen kan medföra strömgenomgång och brännskador, även ögon och hörsel kan skadas.

Elolyckans omfattning beror på:

- Vilken väg strömmen tagit genom din kropp och hur lång tid du varit utsatt för ström
- Hur stark strömmen varit, vilken vävnad (nerv, blodkärl, muskler, hud, senor, fettvävnad och skelett/ben) som blivit drabbad

Vilka skador kan uppstå?

Yttre brännskador, inre brännskador, ögonskador, hörselskada, blodproppar i kärl, störning av kroppens elektriska signaler (hjärta, hjärna och nerver), syrebrist, överbelastning av njurar, muskler, senor och skelett kan skadas vid muskelsammandragningar, fallskador (benbrott), led- och senfästen samt områden nära strömvägen kan skadas. Smärta i nacke, axlar, armbågar och händer, huvudvärk, skakningar, yrsel, känselbortfall, kramper kan vara skador som kan uppstå som följd av elolyckan.

ELOLYCKOR

Uppsök alltid sjukvård efter:

- Ström genom kroppen
- Ljusbåge
- Medvetlöshet
- Domningar eller kramper
- Blixtnedslag

Första hjälpen kan rädda liv.

LARMTELEFON 112